Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 200 084. | Cena pojedyńczego egzemplarza 10 groszy.

DRWĘCA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodn. we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł. Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,59 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-łamowej 15 gr, na stronie 3-łamowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe słowo (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Druk i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. odp. w Nowemmieście.

Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza“ Nowemiasto-Pomorze.

ROK XIX | NOWE MIASTO LUBAWSKIE, SOBOTA, DNIA 19 MARCA 1939 | N — Nr 33

Czechy straciły swą niepodległość.

Czechy i Morawy autonomicznymi prowincjami Rzeszy Niem. — Kapitulacja prez. Hachy w Berlinie.

Berlin. O przebiegu spotkania prezydenta Czechosłowacji dra Hachy z kanclerzem Hitlerem, który przybył tam 14 bm. wieczorem z min. Chwalkowskim — komunikuje niemieckie Biuro Informacyjne, co następuje:

Kanclerz Hitler przyjął prezydenta Hachę i min. Chwalkowskiego w swoim gabinecie w nowym urzędzie kanclerskim. — Po wstępnej 2|3 godzinnej rozmowie prez. Hacha i min. Chwalkowski pozostali na osobności celem naradzenia się oraz przeprowadzenia rozmów z premierem Goeringiem i min. Ribbentropem. Następnie w gabinecie kanclerza Hitlera podpisany został następujący układ:

„Kanclerz Hitler przyjął dzisiaj w obecności min. Ribbentropa czeskiego prezydenta państwa dr Hachę i czeskiego min. spraw zagran. Chwalkowskiego na ich własne życzenie. **Obie strony doszły do porozumienia**, że celem wszystkich wysiłków musi być zabezpieczenie spokoju i porządku w tej części Europy środkowej. **Prezydent Czechosłowacji oświadczył, że** służąc temu celowi, **składa los narodu i państwa czeskiego** z całym zaufaniem w ręce wodza **Rzeszy niemieckiej.**

Kanclerz Hitler przyjął to oświadczenie i zapewnił, że przyjmuje naród czeski pod opiekę Rzeszy niemieckiej, gwarantując mu odpowiedni dla jego odrębności autonomiczny rozwój życia narodowego“.

Podpisali: Adolf Hitler, dr Hacha, Ribbentrop, dr Chwalkowski.

Kanclerz Hitler zapowiada rozbrojenie armii czeskiej.

Berlin. 15 marca. Kanclerz Hitler wydał następującą proklamację do narodu niemieckiego:

„Zaledwie przed kilku miesiącami Niemcy były zmuszone wziąć w opiekę swoich braci, zamieszkujących w granicach Czechosłowacji, przed nieznośnym terorystycznym reżimem Czechów, gdy w ostatnich tygodniach ponownie wystąpiły te same warunki, doprowadzając **do stosunków, które nie są dłużej do zniesienia.** Jako reakcja przeciw nowemu zamachowi na wolność i życie grup ludnościowych nastąpiło obecnie całkowite odłączenie się tychże od Pragi. Tym samym **Czechosłowacja przestała istnieć.**

Od niedzieli wydarzają się nieustanne ekscesy. Rozległy się **wołania o pomoc**, a z licznych niemieckich wysepek ludnościowych, pozostawionych ubiegłej jesieni wspaniałomyślnie przez Rzeszę przy Czechosłowacji, uciekają znowu uchodźcy masowo do Niemiec. Stosunki te musiałyby doprowadzić do zniszczenia ostatnich resztek porządku na tym terytorium, z którym **Niemcy związani są żywotnymi interesami i które przez tysiąc lat należało do Rzeszy.**

Dla usunięcia grożącego niebezpieczeństwa rozkazałem, aby z dniem dzisiejszym wojsko niemieckie **zajęło Czechy i Morawy.** Niemiecka siła militarna rozbroi bandy terrorystyczne i opiekujące się nimi wojsko czeskie oraz zapewni bezpieczeństwo życia i mienia wszystkim uciśnionym“.

Odezwa kanclerza Hitlera do wojska.

Berlin, 15 marca. W dniu okupacji Czech i Moraw przez wojsko niemieckie wydał kanclerz Hitler następujący rozkaz:

„**Czechosłowacja jest w stanie likwidacji.** W Czechach i na Morawach panuje nieznośny terror wobec ludności niemieckiej. Z dniem 15 marca 1939 rozpocznie się zatem okupacja państwa czeskiego przez oddziały wojska niemieckiego i niemieckiego lotnictwa, które zapewni jednolitą opiekę wszystkim mieszkańcom tego kraju.

Oczekuję, że żołnierz niemiecki nie będzie się uważał za wroga ludności, zamieszkującej okupowane tereny, lecz pamiętać będzie, że wchodzi na ziemię czeską jako przedstawiciel wielkich Niemiec. Gdyby jednakże stawiony został opór okupacji niemieckiej, to **zostanie on złamany przy pomocy wszystkich środków**“.

Wojska niemieckie zajęły Pragę.

Swastyka na Hradczynie.

Praga, 15 marca. O godzinie 10.30 pierwsze oddziały **wojsk niemieckich pojawiły się na ulicach stolicy Czech.**

Berlin, 15 marca. Niemieckie Biuro Informacyjne donosi:

O godzinie 9.45 przednie straże wojsk niemieckich wkroczyły do Pragi. Oddział samochodów pancernych ustawił się przed placem Zamku Hradczyna.

Równocześnie trzy samochody ciężarowe z oficerami policji niemieckiej przybyły pod gmach dyrekcji policji.

Hymn czeski i bezsilne łzy. Większa część Czech została już zajęta przez wojska niemieckie.

Praga. 15 3. O godzinie 10.20 przed południem wkroczyły do Pragi dalsze oddziały wojsk niemieckich.

Plac św. Wacława był wypełniony po brzegi tłumami ludzi. Wśród tłumu widziało się wielu Niemców praskich, którzy witali wojska niemieckie okrzykami, rzucali na nie kwiatami i podnosili ręce do powitania hitlerowskiego.

Natomiast publiczność czeska śpiewała czeski hymn narodowy. Wiele osób płakało. Widziało się również wielu Czechów, podnoszących pięści na znak powitania komunistycznego.

Wśród tłumów dochodziło do częstych starć pomiędzy Czechami i Niemcami, które policja musiała likwidować.

Wojska czeskie nie opuszczą koszar.

Praga. 15 marca. Okupacja odbywa się w szybkim tempie przez niemieckie oddziały zmotoryzowane, poza którymi ciągnie dopiero piechota i inne oddziały. Wojsko czeskie wszystkich garnizonów pozostaje w koszarach i czeka na dalsze rozkazy.

Proklamacja niepodległości Słowacji

Bratysława. Na niejawnym posiedzeniu sejmu słowackiego w dniu 14 bm. została przygotowana formuła niepodległości państwa słowackiego, — którą następnie ogłoszono na jawnym posiedzeniu.

Marszałek sejmu Sokol odczytał formułę, — w myśl której z woli Bożej i narodu słowackiego **Słowacja ogłasza niepodległość** i marszałek Sokol zaproponował, by głosowanie odbyło się przez powstanie. Wszyscy posłowie, — jak jeden mąż powstali ze swych miejsc i odśpiewali słowacki hymn narodowy.

W ten sposób powstało niepodległe państwo słowackie.

Oficjalne zawiadomienie Rządu Polskiego o utworzeniu państwa słowackiego.

Słowacki minister spraw zagran. zawiadomił rząd polski o utworzeniu państwa słowackiego i prosił o uznanie go.

Polska uznała niepodległą Słowację.

W odpowiedzi na depeszę ministra spraw zagr. Słowację, dr Durczańskiego, notyfikującą powstanie niepodległego państwa słowackiego, minister spraw zagr. J. Beck skierował do ministra Durczanskiego depeszę, uznającą niepodległą Słowację.

Ustanowienie poselstwa polskiego w Bratysławie.

W dniu 15 bm. ustanowione zostało poselstwo RP. w Batystawie. Kierownictwo poselstwa powierzone zostało p. Mieczysławowi Chałupczyńskiemu, konsulowi RP. w Ungwarze.

Węgry też uznały niepodległą Słowację.

Bratysława. 15. 3. Ministerstwo spraw zagr. Węgier zawiadomiło rząd słowacki, iż poczyniło kroki, zmierzające do utworzenia poselstwa węgierskiego w Bratysławie.

Co o przeobrażeniach ostatniego roku głosi wymowa liczb?

Przed „Anschlussem“ Austrii Rzesza Niemiecka liczyła ok. 470.700 km kw. i ok. 68 miln. mieszkańców. Przez wchłonięcie Austrii w marcu 1938 r. uzyskała 83 833 km kw. i 7 miln. mieszk. powiększyła więc swój obszar do 554 533 km kw., a ludność do 75 miln. mieszkańców.

Obcięcie Czecho-Słowacji w październiku 1938 r. dało Niemcom 28 200 km kw. i 3 600.000 mieszk., Obszar więc ogólny Rzeszy Niemieckiej wzrół do ok. 583 000 km kw, ludność zaś do 78 600.000.

Pozostała po tej amputacji reszta Czech, Moraw i Śląska obejmowała ok. 50 600 km kw z ludnością, wynoszącą ok. 6 800.000 osób. Przez przyłączenie tych obszarów do Rzeszy w takiej czy innej formie, jako kraju autonomicz., Niemcy powiększają swoje terytorium do ok. 624 000 km kw, — a ludność do 85.400.000.

W sferze bezpośrednich wpływów niemieckich znalazła się też Słowacja. Przed obcięciem przez Węgry obejmowała ona 48.904 km kw. z około 3 700 000 mieszkańców. Na rzecz Węgier straciła Słowacja z górą 11 000 km kw. i niecały milion mieszkańców. Zostało jej więc ok. 38.000 km kw z ludnością 2.700 000 osób.

Węgry, które miały poprzednio obszar 93 000 km kw z ludnością 9 050.000 osób, powiększyły się o 12 400 km kw i 1.060 000 ludności (poza obszarami słowackimi otrzymały. jak wiadomo, skrawek Rusi Podkarpackiej z Munkaczem i Użhorodem). Obszar ich wynosi więc obecnie 105.400 km kw. z ludnością 10 110 000 osób.

Ruś Podkarpacka po obcięciu liczyła ok. 11.500 km kw z ludnością ok. 550 000 osób. Ruś Podkarpacką zajęły obecnie wojska węgierskie.

Węgry — jak wiadomo — przyłączyły się politycznie do osi Rzym—Berlin.

Węgry zajmują Ruś Podkarpacką,

zdążając ku granicy polskiej.

Budapeszt. Urzędowo komunikują, że wojska węgierskie przekroczyły we wtorek wieczorem granicę i weszły na obszar Rusi Podkarpackiej.

Ku polskiej granicy.

Korespondent PAT dowiaduje się ze źródeł dobrze poinformowanych, że wojska węgierskie, posuwając się dolinami rzek Ung i Latorca, zdążają szybko w stronę granicy polskiej.

W wielu miasteczkach dochodzi do starć pomiędzy siczowcami, a żandarmerią czeską, Przy ataku na koszary w Huszcie zginęło 40 siczowców, a ponad 100 odniosło ciężkie rany. Na wsi ludność ruska, uzbrojona w kosy, atakuje siczowców i żołnierzy czeskich.

Ludność zajętych miejscowości z ogromnym entuzjazmem witała wojska węgierskie, W strefie Ungwaru po odparciu wczorajszego ataku wojska węgierskie również przekroczyły granicę i w pościgu za przeciwnikiem posunęły się wgłąb Rusi Podkarpackiej.

Apel Ruskiej Rady Narodowej.

Budapeszt. Węgierska agencja telegraficzna komunikuje, że Ruska Rada Narodowa zwróciła do rządu węgierskiego z prośbą o udzielenie Rusinom pomocy przez zajęcie Rusi Podkarpackiej.

Wołoszyn uciekł do Rumunii,

ogłaszając niepodległość Rusi Podkarpackiej.

Huszt, 15. 3. B. rząd karpatoruski z dr Wołoszynem na czele opuścił dziś rano terytorium Rusi Podkarpackiej, udając się do Rumunii.

Huszt i Sewliusz zostały w godzinach popołudniowych zajęte przez wojska węgierskie.

Warszawa. Dr Augustyn Wołoszyn zwrócił się w dniu 15 marca telegraficznie do rządu polskiego z zawiadomieniem o ogłoszeniu niepodległości Rusi Podkarpackiej i z prośbą o współpracę z tym państwem.

Rząd polski nie zamierza udzielić na tę depeszę żadnej odpowiedzi.

Dnia 16. 3 o godz. 13.25

wojska węgierskie stanęły na granicy polskiej. Serdeczne powitanie.

Ławoczne, 16. 3. Wojska węgierskie dotarły do granicy polskiej o godz. 13 25 koło stacji Beskid. Na granicy na przełęczy Tucholskiej ustawiła się kompania honorowa wojska polskiego. Obecny był gen. Boruta-Spiechowicz w otoczeniu wyższych oficerów oraz tłumy okolicznej ludności, przybyłej z chorągiewkami węgierskimi i polskimi. Gdy patrol węgierski dotarł do słupa granicznego, żołnierze węgierscy wznieśli okrzyk po polsku: „Niech żyje Polska!“ Zgromadzone po stronie polskiej tłumy odpowiadają „Elien Maggar Orsag“. Dowódca patrolu węgierskiego płk. Beledy melduje gen. polskiemu przybycie patrolu nad granicę polską. Obaj oficerowie serdecznie się całują. Następnie płk. Beledy odbiera raport od dowódcy kompanii honorowej wojska polskiego i wśród serdecznych owacji na cześć Węgier przechodzi przed frontem kompanii, która prezentuje broń. Gen. Boruta-Spiechowicz wygłasza przemówienie, że wspólna granica polsko-węgierska stała się faktem dokonanym. Wznosi okrzyk na cześć regenta Węgier, armii i narodu węgierskiego. Wzruszonym głosem odpowiada płk. Beledy, wznosząc okrzyk na cześć Prezydenta RP., marsz. Smigłego-Rydza i narodu polskiego.

Transporty Czechów przechodzą z Rusi do Polski.

Przełęcz Tucholski. 16 3. Przez granicę polską prze hodzą nieustannie grupy urzędników i żandarmerii czeskiej, tak samo przybył pociąg 25 wagonów osobowych i 7 towarowych, wypełniony po brzegi 500 uchodźcami, przeważnie urzędnikami. Ludność po stronie polskiej serdecznie się zaopiekowała uchodźcami.

Kanclerz Hitler objął opiekę nad Państwem Słowackim.

Praga. 16. 3. Niemieckie biuro informacyjne donosi, że prezydent Słowacji ks. Tiso telegramem prosił kanclerza Hitlera o przyjęcie opieki nad państwem słowackim, na co Hitler odpowiedział, że tę opiekę obejmuje.

Ustawa o wcieleniu Czech i Moraw do Rzeszy. Proklamacja kanclerza Hitlera.

Praga, 16. 5. Niemiecka i czeska radiostacja ogłosiła dziś proklamację Hitlera w sprawie protektoratu nad Czechami i Morawami, oznaczającą wcielenie Czech i Moraw do Rzeszy.

W Pradze dokonują władze niemieckie masowych aresztowań wśród Czechów. Liczba aresztowanych dochodzi do 5000 osób.

Samolot ze zbiegami z Pragi wylądował w Londynie.

Londyn. 15 marca. W nocy z wtorku na środę wylądował na lotnisku w Croydon samolot z uchodźcami z Pragi, których nazwiska są trzymane w tajemnicy.

Uwagę zwrócił fakt, że nazwiska uchodźców, którzy stanęli w pierwszorzędnym hotelu, wpisano do specjalnej księgi, którą natychmiast zamknięto w safesie. Przypuszczają, że tajemniczymi pasażerami byli członkowie rządu praskiego.

Taka to „autonomia” Czech!

Praga 15. 3. Jak będzie wyglądała autonomia, którą Niemcy pozostawią Czechom, nic w tej chwili nie wiadomo. Jedynie w tej sprawie miarodajny układ Hacha - Hitler mówi (cytujemy powyżej za oryginałem niemieckim), że narodowi czeskiemu „eine seiner Eigenart gemäässe autonome Entwicklung seines völkischen Lebens gewährleistet wird“, a więc ogranicza autonomię do przejawów życia etnicznego i to w granicach odrębnych właściwości narodu czeskiego.

Osobliwy „komitet porozumienia“.

Berlin. 15 marca. Niemieckie biuro informacyjne donosi z Pragi:

„Dla ustalenia przyjaznych stosunków pomiędzy narodem czeskim, a armią niemiecką utworzony zostanie w najkrótszym czasie komitet czeski, do którego wejdą przedstawiciele wszystkich czeskich kół politycznych i gospodarczych.

Pogrzebowe kwiaty niepodległości czeskiej.

Berlin, marca. Prezydent Hacha i min. Chwalkowski opuścili Berlin we środę o godz. 11.15 przedpołudniem, udając się pociągiem specjalnym do Pragi. Pożegnanie na dworcu anhalckim odbyło się tak samo, jak powitanie we wtorek wieczór. Obecni byli przedstawiciel urzędu zagr. i poseł czeski Mastny. Kompania honorowa sprezentowała broń, a w imieniu kanclerza Hitlera wręczono córce prez. Hachy bukiet kwiatów.

W ogóle w tym tragicznym momencie historycznym kwiaty odegrały wybitną rolę. Apartamenty prez. Hachy i ministra Chwalkowskiego w hotelu „Adlon“ tonęły w powodzi kwiatów, a sala kancelarii Rzeszy ozdobiona była na konferencję najwyszukańszymi egzotycznymi roślinami, wreszcie kwiaty stanowiły epilog na dworcu anhalckim.

Pogrzeb niepodległości czeskiej odbył się przy dźwiękach hymnu paradnego i powodzi kwiatów.

Zwraca uwagę fakt, że nad hotelem „Adlon“ zarówno wieczorem, jak i rano podczas pobytu czeskich gości powiewały wyłącznie chorągwie Rzeszy, nie wywieszono natomiast flagi czeskiej, wywieszanej dotychczas nad hotelem nawet w razie pobytu nieoficjalnych osobistości czeskich.

Kardynał Maglione sekretarzem stanu.

Papież Pius XII mianował kardynała Luigi Maglione sekretarzem stanu. Nowomianowany kardynał sekretarz stanu ma opinię wytrawnego dyplomaty. Urodzony w roku 1877 w Casoria, Luigi Maglione zrobił szybką karierę. W roku 1918 Benedykt XV wysłał go do Berna, w roku 1926 został on nuncjuszem w Paryżu, a w roku 1936 otrzymał z rąk zmarłego papieża Piusa XI purpurę kardynalską.

Ks. Prymas Hlond u Papieża.

Citta del Vaticano. Papież Piuż XII przyjął na prywatnej audiencji Prymasa Polski ks. kard. Hlonda.

Posiedzenie Sejmu 18 bm.

Warszawa. Na dzień 18 marca na godz. 9 rano zostało zwołane posiedzenie Sejmu.

WIADOMOSCI

Nowe Miasto Lubawskie, dnia 17 marca 1939 r.

Kalendarzyk. 17 marca, piątek, Jana Sarkandra.
18 marca, sobota, Cyryla, Gabr.
19 marca, niedziela 4 Postu, Józefa.

Wschód słońca g. 5 — 48 m. Zachód słońca g. 17 — m 41.
Wschód księżyca g. 4 — 22 m Zachód księżyca g. 14 — m 37.

Z miasta i powiatu

Rodacy!

Zbliża się dzień 19 marca, związany w pamięci i sercach naszych z imieniem Największego z Polaków.

W dniu tym nasze myśli i uczucia skierowane ku postaci Józefa Piłsudskiego ożywić musi to, co było treścią Jego umiłowań, osiągnięć i wskazań.

Dzień 19 marca poprzedzają imieniny Marsz. Śmigłego-Rydza, Naczelnego Wodza Armii Polskiej

Obydwie rocznicy dają społeczeństwu okazję do zamanifestowania uczuć miłości i wielkiego przywiązania do armii, Jej Wskrzesiciela oraz Jego Następcy.

Oficjalną stronę tych uroczystości stanowić będzie w dn. marca (sobota) o godz. 19 capstrzyk organizacyj PW i WF. O godz. 20 uroczysta akademia w sali gimnastycznej szkoły powszechnej.

W dniu 19 marca (niedziela) o godz. 11,30 uroczyste nabożeństwo w kościele paraf. Po nabożeństwie na sali Wydz. Powiatowego dekoracja odznaczonych. O godz. 18 30 w sali gimnastyczej szkoły poszechnej uroczysta akademia, na wstępie której zostanie nadane przez radio przemówienie Pana Prezydenta RP

Wstęp na akademię za dobrowolnymi datkami.

Program akademii będzie można otrzymać przy kasie.

Za Komitet (—) Wachowiak, burmistrz.

Walne zebranie TCL.

Nowe Miasto. We wtorek, dnia 28 marca br. o godz. 20 odbędzie się roczne walne zebranie tutejszego Koła TCL w lokalu p. Tomasza Rogowskiego z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie, 2. Odczytanie protokołu zeszłorocznego walnego zebrania, 4. Roczne sprawozdanie zarządu: a) prezesa, b) sekretarza i skarbnika, c) bibliotekarza, 5. Sprawozdanie komisji rewizyjnej i udzielenie zarządowi absolutorium, 6. Wybór członków nowego komitetu koła, 7. Wybór członków komisji rewizyjnej, 8. Wolne wnioski, 9. Zamknięcie zebrania.

W razie nie stawienia się statutowo dostatecznej ilości członków na powyżej oznaczoną godzinę, odbędzie się ponowne walne zebranie 15 minut później bez względu na ilość obecnych członków.

Zarząd Koła TCL w Nowym Mieście.

Wykłady dla rolników praktyków.

Nowe Miasto. W ub. piątek odbyło się w sali „Hotelu Centralnego” wykłady dla rolników praktyków. Dłuższe referaty fachowe wygłosili z ramienia Tow. Roln. dwaj prelegenci zamiejscowi. Sprawozdanie z zebrania rolniczego zamieścimy w nast. dziale rolniczym.

Związek Weteranów Powstań Narod. Koło Nowe Miasto.

Z okazji uroczystości Imienin Naczelnego Wodza Armii Marszałka Polski Śmigłego-Rydza i uczczenia pamięci I Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, — Koło wzywa wszystkich członków do wzięcia gremialnego udziału w akademii w dn. 18 bm. i uroczystościach w dniu następnym. Zarząd.

Delegat powiatowy Zw. Weter. Powstań Narod., który kompromituje organizację.

Nowe Miasto. W okresie wyborów do Sejmu zajmowaliśmy się „działalnością” p. Szczerbickiego, który gorliwie agitował za udziałem w wyborach, otrzymaliśmy nawet od p. Szczerbickiego sprostowanie, które jedynie w części zamieściliśmy.

Obecne „wyczyny” p. Szczerbickiego przerastają jednakże do tego stopnia dotychczasowe, iż powodują reakcję w społeczeństwie. Otóż jeden z członków Zw. Weter. Powst. Narod. zwołał niedawno w Nowym Mieście konferencję bezrobotnych niepodległościowców celem zainterweniowania u władz i uzyskania np. dla ochotników WP pracy.

Odbyciu tego zebrania chciał przeszkodzić p S., rzucając kalumnie przeciwko człowiekowi, który miał najlepsze intencje.

Podczas samego zebrania prowokacyjnie odzywał się pod adresem przewodniczącego, czym do żywa oburzeni byli wszyscy uczestnicy. Wreszcie zwołujący w czynny sposób zareagował na zaczepki p. S., gdyż żadne spokojne nawoływania do zaprzestania przez niego obstrukcji nie odnosiły skutku.

Na ostatnim zebraniu walnym Zw. Wet. Powsz. Narod. zarzucił jeden z członków Związku p. S. dziwne manipulacje finansowe. Do zarządu Koła Zw. Weteranów w N. Mieście oczywiście p. S. już nie wybrano.

Trzeba także podkreślić, iż p. S. na tymże zebraniu wyraził się ordynarnie do jednego z nowoprzyjętych członków Związku o posiadanym przez niego odznaczeniu (medal za wojnę). Słów tych nie możemy powtórzyć na naszych łamach.

Sądzimy, że Zarząd Główny Związku Weteranów Powst. Narod. usunie ze stanowiska takiego delegata pow., który organizację jedynie kompromituje.

Pożar.

Nowy Dwór Bratiański. W nocy na piątek, 17 bm. wybuchł w gospodarstwie p. Wachowskiego pożar, który strawił oborę i stajnię. Żywy inwentarz — zdołano uratować z wyjątkiem 3 źrebiąt.

Walne zebranie

Str. Narod. w Wielkich Bałówkach.

odbędzie się w niedzielę, dnia 19 bm. o godz. 16 (4 po poł.) w sali p. Zabłockiego. Na zebraniu tym zostaną wręczone nowe legitymacje członkowskie. Referat wygłosi sekretarz Zarz. Powiat. S. N.

Czołem! Zarząd Koła.

Chrześcijańskie źródło zakupu dykty.

Nowe Miasto. Zwracamy uwagę pp. stolarzy Nowego Miasta i okolicy na chrześcijańskie źródło zakupu dykty, którą można nabyć u p. Truszczyńskiego Nowe Miasto — Rynek. Szczegóły w ogłoszeniu.

Premiowe kulanie.

Nowe Miasto. W niedzielę, 12 bm. na kręgielni p. Tomasza Rogowskiego odbyło się premiowe kulanie klubu kręglarzy „Dobry Rzut” przy udziale wszystkich członków. Cenne nagrody zdobyli po I Karczewski Jan, II. Weilandt Władysław, III Nowak Edmund, IV Biliński Łucjan, V Radziszewski Stefan.

Przedstawienie K. S. M.

Tereszewo. KSM ż. i KSM m uprzejmie zapraszają na przedstawienie pt. „Walkowe kochanie” w niedzielę, 19 marca o godz. 7 wiecz. w sali p. Sałackiego w Tereszewie. Staranne próby pod kierownictwem wytrawnego reżysera p. Waliszewskiego oraz łaskawy współudział w przygotowaniach p. kier. Nowoczyna i specjalne z toruńskiego teatru sprowadzone kostiumy dają gwarancję, iż widzowie długo i mile wspominać będą „Walkowe kochanie”. Czysty zysk z tego przedstawienia przeznacza się na budowę kościoła w Tereszewie.

Zebranie

radnych gromadzkich Narodowców.

We wtorek, dnia 21 marca o godz. 11 przed południ., odbędzie się w Nowym Mieście Lub. w lokalu „Pracy Polskiej” ul. 19 Stycznia nr. 2 u p. Pawłowskiej zebranie narodowych radnych gromadzkich. Na porządku dziennym **sprawa wyborów do rad gminnych.**

Otrzymać też będzie można formularze do list kandydatów oraz do oświadczeń kandydatów do rad gminnych.

O liczny udział uprasza

Zarząd Powiat. Stron. Narod.

Zebranie Kółka Rolniczego w Tylicach

odbędzie się w niedzielę, dnia 19 marca rb. o godz. 3.30 po południu (po Gorzkich Żalach) w zwykłym lokalu.

Z powodu ważnych spraw przybycie wszystkich członków konieczne. Przyjmuje się nowych członków.

Zarząd.

RUCH TOWARZYSTW

Nowe Miasto. Zebranie marcowe towarzystwa pszczelarzy odbędzie się we wtorek 21 bm. o godz. 11 w lokalu TCL, na które zaprasza wszystkich członków towarzystwa i sympatyków pszczelarstwa Zarząd

Redaktor działu politycznego Ks. prof. Józef Dembieński, reszty działów: Benon Reichel.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Nowy transport! Duży wybór!

Tapety

Pokost — Farby — Lakiery

Karbolina sadownicza „DKM"

podwójnie stężona do opryskiwania drzew owocowych
poleca po najniższych cenach

A. ZALEWSKI, Drogeria Medycynalna

NOWE MIASTO LUB. Rynek 10 — telefon 63

Świeżo paloną

KAWĘ

ziarnistą bez kofeiny

dla cierpiących na serce i nerwy
100 grm zł 1.20 — 1/4 kg. zł 1.45

oraz

HERBATĘ

„Wysiewki z najlepszych herbat"

1/8 kg zł 3.00

poleca

Firma

Stanisław Rost,

Nowe Miasto Lub.

Rynek 23. skrz poczt. 18 Telef 36.

Pocztówki

wielkanocne
oraz pocztówki humorystyczne na 1 kwietnia poleca w wielkim wyborze. Dla pp. Odsprzedawców odpowiedni rabat

KSIĘG. „DRWĘCA"
Nowe Miasto.

Wóz

wyjazdowy (polowiec) w dobrym stanie sprzedam okazyjnie

Leski,
warsztat kołodziejski
Nowe Miasto.

Powinszowania imieninowe

poleca

Księg. „DRWĘCA"
Nowe Miasto Lub., Rynek 4.

Ziemniaki jadalne
„Industria" kupuje w mniejszych partiach na skład
F. Modrzejewski
Nowe Miasto, tel. 142.

Zasada: Duży obrót — mały zysk!

Szanownemu Obywatelstwu Nowego Miasta i okolicy podaję do łaskawej wiadomości, iż

z dniem 15 marca br. przeniosłem swój

skład towarów kolonialnych

do domu p. Władysława Serożyńskiego

Rynek Nr. 3

w którym równocześnie prowadzę:

Artykuły **budowlane,** Towary **żelazne,** Sprzęty **kuchenne, Węgiel opałowy, kowalski it.d.**

Staraniem mojem będzie i nadal Szan. mi życzliwe Obywatelstwo zadowolić skorą i rzetelną obsługą

Proszę o łaskawe poparcie

JERZY OCHOCKI

Wydaję książeczki rabatowe.

Okazyjna sprzedaż nieruchomości w Górznie

składającej się ze stodoły, roli ornej 7,22,32 ha oraz łąki 0,50 ha

odbędzie się

w dniu 27 kwietnia 1939 r. o godzinie 10

w Sądzie Grodzkim w Brodnicy

w drodze przetargu przymusowego

Cena oszacowania 5480,— zł. Cena wywołania 4110,— zł.

Do wzięcia udziału w licytacji potrzebne jest zezwolenie władz administracyjnych. Informacji udzielają adwokaci Niklewski i Herdegen w Toruniu, ulica Szczytna nr 1 lub komornik sądowy 1 rewiru w Brodnicy.

Dnia 15 marca 1939 r zasnął w Bogu o godz. 18 tej po ciężkich cierpieniach opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., nasz najukochańszy ojciec, dziadek i teść

ś. p.

Franciszek Pater

emerytowany burmistrz miasta Lubawy
odznaczony Medalem Niepodległości

przeżywszy 61 lat.

O czym donoszą w ciężkim smutku pogrążeni

Dzieci i rodzina

Lubawa, Ludwikowo, w marcu 1939 r.

Eksportacja zwłok odbędzie się z domu żałoby do kościoła parafialnego w Lubawie w niedzielę, dnia 19 bm. o godz. 5 tej po południu. Pogrzeb dnia następnego o godz. 10 tej przed południem

---

Dnia 15 marca 1939 r. zmarł zaopatrzony Sakramentami św. przeżywszy lat 61

ś. p.

Franciszek Pater

emerytowany burmistrz miasta Lubawy
Członek Wydziału Powiatowego Lubawskiego
Radny miasta Lubawy
Przewodniczący Miejskiego Obywatelskiego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym
Członek Kuratorium Fundacji Probsta.

W Zmarłym tracimy długoletniego współpracownika i udzielającego się bardzo społecznika, który mimo nadwyrężonego swego zdrowia brał do ostatnich chwil czynny udział w pracy społecznej.

Cześć Jego pamięci!

Zarząd Miejski i Rada Miejska
miasta Lubawy

UWAGA

Stolarze!

Polecam w różnych wielkościach i grubościach

dyktę klejoną

po cenach konkurencyjnych

WŁ. TRUSZCZYŃSKI
skład żelaza
Nowe Miasto, Rynek 9
Tel. 91

Gospodarstwo

120 mórg z żywym i martwym inwentarzem sprzedam. 4 klm od miasta.

Zgłoszenia przyjmuje eksp. „Drwęcy" Lubawa

Gospodarstwo
64 morgowe od 1 lipca na sprzedaż lub na przedzierżawienie bez inwentarza
Zgłoszenia Siemieński,
Lubawa, rzeźnictwo.

10-morgowe

gospodarstwo

lub 2 morgi ogrodu z budynkami, od zaraz na sprzedaż
Romanowski, Pacołtowo

Skład

rzeźnicki, całkowite urządzenie z maszynami od zaraz do sprzedania, dobre położenie.
Zgłosz. eksp. „Drwęcy"
Lubawa

Sadzonki
żywokostu „Matador" ma na sprzedaż
Wielgomas Władysław,
Lubawa

Mieszkanie

2 pokoje z kuchnią od zaraz do wynajęcia.

Zgłosz. do eksp. „Drwęcy"
Nowe Miasto

Polecam

nasiona buraków

oryginalne Wiechmanna Ekendorfy żółte, czerwone i półcukrowe

Fr. Tysler, Lubawa.

Motor
4 cyl. od samochodu ciężarowego „Schevrolet" i części zapasowe sprzedam
Czubaty, Lidzbark.

Maneże

1 do 8 konne dostarcza krótkoterminowo na korzystnych warunkach

„UNIA" Sp. Akc.
BRODNICA

Dziewczyna
uczciwa, pracowita, umiejąca dobrze gotować, potrzebna do apteki w Lubawie

---

Modniarka
potrzebna od zaraz.
Zgłoszenia Brodnica,
ul. Hallera 6.

Pomocnika
kołodziejskiego poszukuje od zaraz na stałe
Sendecki, Nowe Grodziczno

Czeladnik
krawiecki potrzebny na stałą pracę. Franciszek Benc,
Radomno.

Samotny
dojarz
(szwajcer) potrzebny od zaraz lub od 1 kwietnia.
Marszałek, Biała Góra,
p. Rakowice.

Chłopak
do koni potrzebny od zaraz.
Szulc, Zielkowo, młyn

Słoma
siano, wóz na resorach, bydlęca waga na sprzedaż
Gdzie? wskaże eksp. „Drwęcy"
Lubawa.

Uwaga!

Na zbliżający się sezon budowlany PRZYJMUJE ZAMÓWIENIA na dźwigary (tr garze) wprost z huty po zniżonej cenie.

Polecam również:

Żelazo

Osie wozowe i powozowe

Lemiesze i Odkładnie kute ze stali chromowej

Korpusy do pługów i wszelkie części zapasowe

Wszelkie sprzęty domowe - Porcelana - Fajans - Szkło

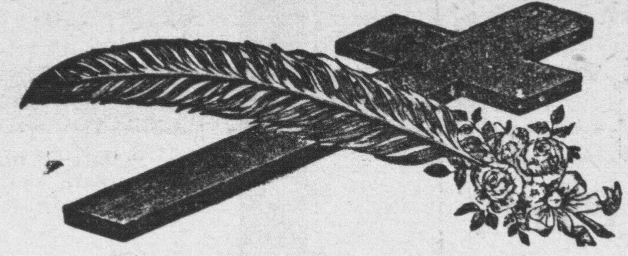
po najniższych cenach.

N. EWERTOWSKI

handel żelaza, maszyn rolniczych, artyk. budowlanych i sprzętów domowych

Nowe Miasto Lub.

Rynek 27 Tel. 66

W dniu 15 marca 1939 r. zasnął w Bogu

ś. p.

Franciszek Pater

długoletni burmistrz miasta Lubawy i członek Wydziału Powiatowego pow. lubawskiego.

Zmarły był wzorem obywatela powiatu lubawskiego i przez swą długoletnią wydajną pracę na polu społecznym i samorządowym wybitnie zasłużył się dla ziemi lubawskiej.

Cześć Jego pamięci!

Nowe Miasto Lubawskie, dnia 16 marca 1939 r.

Za Radę Powiatową i Wydział Powiatowy

Przewodniczący Wydziału Powiatowego:

(—) Mgr A. Kowalski, Starosta Powiatowy Lubawski

Opatrzony Sakramentami św. rozstał się z tym światem bojownik o Polskę Niepodległą, zasłużony działacz społeczny i gorliwy krzewiciel ruchu oświatowego

ś. p.

Franciszek Pater

em. burmistrz m. Lubawy, długoletni prezes Komitetu Okręgowego T. C. L. w Lubawie przeżywszy lat 61.

O liczny udział członków T.C.L. w oddaniu ostatniej przysługi Zmarłemu prosi

Komitet Okręgowy
Towarzystwa Czytelni Ludowych
w Lubawie.

Dnia 15 marca 1939 r. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., nasz były długoletni prezes i prezes honorowy

ś. p.

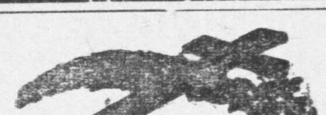
Franciszek Pater

emer. burmistrz miasta Lubawy

Zmarły z umiłowaniem oddawał się wszelkim pracom społecznym, a dla Stowarzyszenia naszego położył wielkie zasługi, wobec tego pamięć Jego nigdy nie zaganie.

Celem oddania ostatniej przysługi ś. p. Zmarłemu prosimy członków o gremialny udział w pogrzebie.

Zarząd Stowarz. Ochotniczej
Straży Pożarnej w Lubawie

W środę, dnia 15 marca 1939 r. zmarł w Toruniu długoletni prezes Chóru Kościelnego „Harfa" w Lubawie

ś. p.

Franciszek Pater

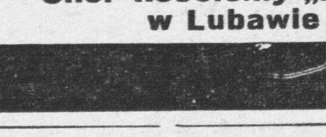
emerytowany burmistrz miasta Lubawy

W Zmarłym traci towarzystwo nasze niezwykle gorliwego i o rozwój chóru starannego prezesa.

Pamięć Jego pozostanie u nas na zawsze żywa.

Niech odpoczywa w Bogu!

Chór kościelny „Harfa"
w Lubawie

W środę, dnia 15 bm. o godz. 18 zmarł w Bogu nasz długoletni prezes Kat. Stow. Młodzieży męskiej Okręgu Lubawskiego

ś. p.

Franciszek Pater

em. burmistrz

Uprasza się wszystkich członków Okręgu K.S.M. m. o modlitwę za duszę ś.p. Zmarłego prezesa

Zarząd Okręgowy
Kat. Stow. Młodz. m.

Lubawa, dn. 16. 3. 1939 r.

NASZ PRZYJACIEL

DODATEK ŚWIĄTECZNY

Na niedzielę III. Postu.

EWANGELIA,

napisana u św. Jana w rozdz. XI. w. 1—15

W on czas odszedł Jezus za morze Galilejskie, które jest Tyberiadzkie; i szła za nim rzesza wielka, iż widzieli znaki, które czynił nad tymi, co chorzeli. Wyszedł tedy Jezus na górę i siedział tam z uczniami swymi. A była blisko Pascha, dzień święty żydowski. Podniósłszy tedy oczy Jezus i ujrzawszy, iż wielka rzesza idzie do niego, rzekł do Filipa: Skąd kupimy chleba, żeby ci jedli — a mówił to, kusząc go, bo on wiedział, co miał czynić. Odpowiedział mu Filip: „Za 200 groszy chleba nie dosyć im będzie, żeby każdy mało co wziął“. Rzekł tedy Jezus: „Każcie ludziom usiąść. A było trawy wiele na miejscu. A tak usiadło mężów w liczbie jakoby 5000. Wziął tedy Jezus chleb, a dzięki uczyniwszy, rozdał siedzącym; tak że i z ryb, ile chcieli. A gdy się najedli, rzekł uczniom swoim: Zbierzcie, które zbyły ułomki, aby nie zginęły. Zebrali tedy i napełnili dwanaście koszów ułomków z pięciorga chleba jęczmiennego, które zbywały tym, co jedli. Oni tedy ludzie, ujrzawszy cud, który Jezus czynił, mówili: Iż ten jest prawdziwe Prorok, który miał przyjść na świat. Tedy, Jezus poznawszy, iż mieli przyjść, aby go porwali i uczynili królem, uciekł zasię sam jeden na górę.

List pasterski na Wielki Post.

(Dokończenie).

W czasie prześladowań stanął w Kartaginie r. 303 przed sędzią chrześcijanin, oskarżony o to, że użyczył domu swego na odprawienie mszy św. Sędzia pyta: „Czemuś to uczynił?“ Chrześcijanin odpowiada: „Bo są braćmi mymi. A bez ofiary św. nie możemy żyć“. Drodzy Diecezjanie! My również żyć nie możemy bez krzyża, bez ofiary, bez Komunii św. Słuchajcie dlatego wezwań krzyżów! A dusze wasze rozkwitną, jak ogród wiosenny. „Albowiem owocem ducha są: miłość, wesele, pokój, cierpliwość, dobrotliwość, dobroć, nieskwapliwość, cichość, wiara, skromność, wstrzemięźliwość, czystość“ (Gal. 5. 22—23).

* *

Kochani Diecezjanie!

Dziś pod wpływem zdrożnych prądów wyjałowiała w duszach myśl chrześcijańska. Neopoganizm się szerzy w krajach ościennych. Krzyże usuwa się z gmachów publicznych. Trzeba nam tym więcej zbliżyć się do krzyża. Trzeba rozdmuchać te iskry, które w nim się palą, aby je pochwyciły nasze dusze i zrozumiały to wołanie, jakie się z nich rozlega przez wieki. Niech każdy krzyż do was przemówi, niech rozbudzi te myśli i uczucia, o których wspomnieliśmy powyżej. Niech każdy krzyż przydrożny będzie jakby przystankiem, przy którym myśl i serce wypocznie. Niech wyciągnie nad nami błogosławiące swe ramiona! Duszo Chrystusowa, poświęć nas! Ciało Chrystusowe, zbaw nas, Krwi Chrystusowa, poświęć nas. Ciało Chrystusowe, zbaw nas! Krwi Chrystusowa, napój nas! Wodo z boku Chrystusowego, obmyj nas! Męko Chrystusowa pokrzep nas!

„Łaska Pana naszego Jezusa Chrystusa niech będzie z duchem waszym, bracia! Amen“ (Gal. 6,18).

Dan w Pelplinie dnia 30 stycznia 1939.

† Stanisław Wojciech, Biskup Chełmiński.

Min. włoski hr. Ciano wraz z małżonką i min. Beckiem wziął udział w polowaniu w Białowieży. Na zdjęciu wyżej wymienieni na tle upolowanych rysiów.

Ks. prymas Hlond o nieznanych szczegółach konklawe.

W przeddzień koronacji Ojca św. Piusa XII J. Em. ks. kardynał prymas August Hlond wygłosił przed mikrofonem Radia Watykańskiego o godz. 19.45 przemówienie, nadane przez wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia, oświadczając m. in:

Wielkie przysięgi strzegą tajemnic konklawe. Niech mi jednak wolno będzie podać kilka szczegółów, które nie objęte są tajemnicą, a które znamionują ducha konklawe i postać nowego Papieża. Po odejściu niepowołanych, po zamknięciu i opieczętowaniu drzwi nastała w konklawe cisza niemal rekolekcyjna. Towarzyszący kardynałom konklawiści jeszcze jakiś czas za czymś chodzili, pytali się o kaplicę, umawiali się ceremoniarzem. Purpuraci natomiast zamknęli się w celach, oddali się modlitwie, trwali w skupieniu. Napięcie panowało tam wielkie. Na wielu znać było zdenerwowanie. Wiedzieliśmy, iż oczy ludów zwrócone są na Watykan. W łonie Kolegium Kardynalskiego, złożonego z purpuratów szesnastu narodów, nie było podziału, nie było partyj, ani sztucznej propagandy, a w dodatku nie było prób oddziaływania na konklawe ze strony rządów.

W pamiętnym drugim dniu marca zaczęły następować szybko po sobie głosowania. Pierwsze miało z natury charakter orientacyjny. Drugie zapowiadało niewątpliwie już bliski najpomyślniejszy wybór. Trzecie wyznaczyło triumfalnie kardynała Pacellego na Stolicę Piotra. Na około jego tronu zebrało się w tej chwili święte Kolegium.

Cóż to był za wspaniały obraz! Tuż koło Elekta stali najstarsi purpuraci, na laskach wsparci, niektórzy starczą ślepotą dotknięci. Dalej hierarchiczne grupy kardynałów, kardynałowie kurialni, zagraniczni, starego i nowego świata. Z biciem serca, z nadzwyczajną radością w duszy, z dumą i wiarą patrzyliśmy na Tego, który przez przyjęcie wyboru ma objąć pełnię władzy papieskiej. Wzruszenie było tak wielkie, że wszyscy mieli łzy w oczach, a niektórzy zalewali się rzewnym płaczem. Przed nami stała postać wysoka, spokojna, wspaniała, hieratyczna, jakby z modlitwy, jakby skamieniała z lęku i pokory, z głową opuszczoną, przymkniętymi oczyma, nie wzruszona, jakby ją zmysły odeszły, jakby całą swą duszę zatopiła w tajemnicy swego sumienia. Kornie schyla się przed Elektem czcigodny 88 letni dziekan Kolegium kardynalskiego i pyta się, czy wybór przyjmuje. Elekt podnosi lekko głowę, spogląda na dziekana, na zebrane Kolegium oczekujące akceptacji i potem cichym, zaledwie dosłyszalnym głosem odpowiada: ponieważ taką zdaje się być wola Boża — przyjmuję.

Już przyklękliśmy wszyscy u nóg nowego Piotra jako jego dzieci-słudzy. Jeszcze w fioletowym stroju konklawowym podszedł Pius XII szybkim krokiem do kardynała dziekana, podźwignął go z klęczek, ucałował rzewnie płaczącego starca, a potem, jako swoje syny, brał w objęcia i całował wszystkich purpuratów. Jeden z nich wiekiem i pracą naukową sterany szeptał w uniesieniu: Nunc dimittis servum Tuum in pace... Po tej rzewnej, cudnej chwili wszedł w swoje władanie nowy Piotr, Namiestnik Chrystusa.

Wkrótce napływać poczęły do Papieża ze wszystkich stron świata iskrowe depesze z hołdem jako Następcy Piotra św. Tylko sternicy dwóch państw nie złożyli życzeń Zastępcy Zbawiciela.

Arcybiskup lwowski ostrzega duchowieństwo

przed zbyt pochopnym chrzczeniem Żydów.

Lwów. W ślad za zarządzeniami przemyskiej kurii biskupiej w sprawie chrztu Żydów, zarządzenia podobne wydała lwowska kuria metropolitalna, przestrzegając duchowieństwo przed zbyt pochopnym chrzczeniem Żydów. W zarządzeniu kurii lwowskiej, podobnie jak w zarządzeniu kurii przemyskiej podkreślono, że u chcących przejść na łono Kościoła Katolickiego Żydów, należy przede wszystkim szukać szczerości intencji. Nauka katechizmu i zasad wiary musi trwać co najmniej pół roku, a w tym przygotowawczym okresie Żydzi, chcący się ochrzcić, muszą wykazywać gorliwość religijną i uczęszczać na nabożeństwa i kazania, ażeby utwierdzić się w wierze. Jednocześnie muszą zerwać z obyczajami żydowskimi i w domach swoich prowadzić życie zgodne z wiarą katolicką. Dopiero po takim okresie próbnym, po wyegzaminowaniu znajomości zasad wiary katolickiej i po stwierdzeniu szczerości intencji neofity można mu udzielić chrztu św. Jednak i po tym akcie kierownicy parafii obowiązani są ze specjalną pieczołowitością czuwać nad moralnością i życiem szczerze chrześcijańskim nowo ochrzczonego.

Jak z zarządzeń przemyskiej i lwowskiej kurii biskupiej sądzić można, wśród Żydów na terenie Małopolski istnieje masowy pęd, podyktowany niewątpliwie sytuacją polityczną w całej Europie, do przyjmowania chrztu. W obawie o swój los i dobra ziemskie Żydzi chcą stać się katolikami. Nie ma to naturalnie nic wspólnego z czystością intencji przyjęcia wiary chrześcijańskiej.

Zmarł najstarszy człowiek ziemi łomżyńskiej

We wsi Koraniste-Dwór pow. łomżyńskiego, zmarł Jan Orłowski, urodzony w 1826 r. Zmarły przeżył 113 lat i do ostatnich chwil życia czuł się bardzo dobrze i nawet chodził na spacery.

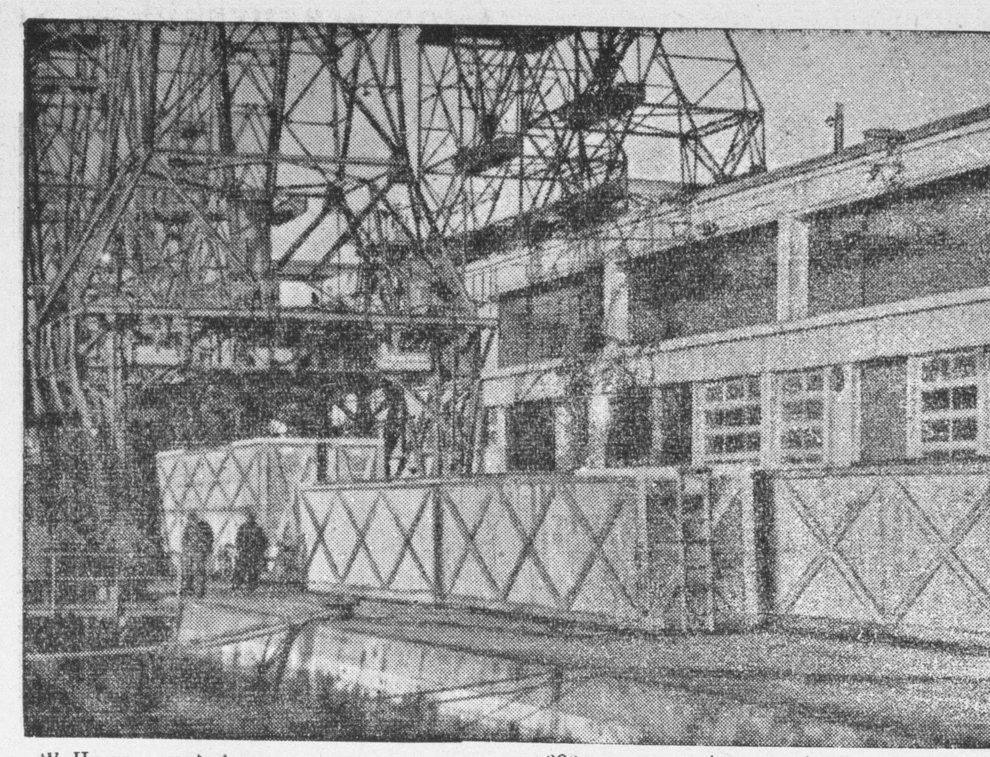
W ambasadzie sowieckiej w Londynie odbyło się przyjęcie, w którym wziął udział ku ogólnemu zdziwieniu premier Chamberlain. Na rycinie premier w rozmowie z ambasadorem sowieckim Majskim. Rozmowa według relacji dziennikarzy trwała godzinę.

Król Egiptu Faruk w todze doktora honoris causa uniwersytetu w Kairze wręcza dyplomy młodych doktorom.

W dorzeczu Tarragony odbyła się rewia floty narodowej. Z krążownika „Canarias" gen. Franco wraz z dowódcami przyjął defiladę okrętów.

W Hawrze wyładowano skrzynie, mieszczące 300 rozebranych samolotów amerykańskich, zakupionych przez rząd francuski.

Do Kairu przybył książę następca tronu Iranu na uroczystości zaślubin z siostrą króla Egiptu. Na zdjęciu powitanie króla przez władze.

„Miecio" Fersztjest jednak Żydem. Socjalistyczny agitator, który prowadził w Gdyni agitację socjalistyczną i sfałszował kartę meldunkową.

Gdynia. Przy wyborach do rady miejskiej w Gdyni uprawiał zawziętą agitację za socjalistyczną listą niejaki „Mieczysław" Ferszt. Jednak nawet socjalistycznym robotnikom polskim było tego za dużo, gdy zaczęło przenikać, że ów Mieczysław Ferszt to Żyd. Poza Fersztem działał jeszcze Żyd Ber Bornstein, występujący pod nazwiskiem Bornowskiego.

Prowodyrzy socjalistyczni, widząc oburzenie wśród robotników, zaprzeczyli, by wymienieni byli Żydami, wmawiając robotnikom, że to „faszyści" tak głoszą w celu podkopania zaufania u robotników do kier. PPS.

Agitator socjalistyczny Rusinek zapraszał nawet publicznie na pokaz Ferszta, by udowodnić, że nie jest on Żydem. Świadczyć o tym miała również karta meldunkowa w biurze ewidencji.

Zapewnieniom agitatora Rusinka nie bardzo wierzyła przede wszystkim policja. Przyjrzawszy się bliżej karcie meldunkowej i porównawszy ją następnie z metryką urodzenia Ferszta, w której napisane było, że jest on Żydem, stwierdziła, że Żyd, meldując się w Gdyni, podał fałszywie imię matki Fraidy i ojca Szmula i swoje wyznanie.

W rezultacie Żyda zamknięto w pace. Agitator Rusinek, nie chcąc, by robotnicy dowiedzieli się, że zostali okłamani, napisał, że policja zamknęła Ferszta za... nalepianie plakatów.

Prawda jednak szybko wyszła na jaw. Żyd Ferszt został skazany za fałszerstwo karty meldunkowej na 3 dni aresztu. W ten sposób dowiedzione zostało, że nasłany agitator jest Żydem, a krętactwa i kłamstwo gdyńskich prowodyrów socjalistycznych na nic się nie zdadzą.

Z powyższego znów wynika, kto jest krzewicielem socjalizmu i komunizmu w Polsce. Że też jeszcze znaczna część naszych robotników jest tak dalece zaślepiona, iż da się prowadzić na pasku żydowskich uwodzicieli!

3 rabinom ogolono brody. Walka z niebywałym niechlujstwem.

Warszawa. Już od kilku dni komisja sanitarna przeprowadza dokładne kontrole mieszkań, przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, chederów, bóżnic, domów modlitwy it.p. Na każdym niemal kroku stwierdza się wprost nieprawdopodobne brudy.

W domu przy ul. Krochmalnej 23 mieści się cheder dla dzieci. Gdy komisja wkroczyła do lokalu, panował tam potworny zaduch, na podłodze w kątach i wszędzie leżały stosy śmieci. Dzieci nie umyte i w zawszonych ubraniach. Komisja sanitarna musiała natychmiast lokal opieczętować, dzieci przewieźć specjalnym samochodem, gdzie poddano je kąpieli i przeprowadzono dezynfekcję ubrań.

Nie lepiej przedstawiała się sytuacja w chederze, znajdującym się w sąsiednim domu. Gdy uczniowie dowiedzieli się o konieczności wykąpania się, usiłowali za wszelką cenę uciec przed tym obowiązkiem, tak że musiano użyć niemal siły.

Z domu modlitwy przy ul. Przyokopowej 51, zabrano do przymusowej kąpieli trzech rabinów, którym następnie ostrzyżono głowy i brody, gdyż stanowiły one siedliska milionów insektów.

Prace komisji sanitarnej odbywają się w bardzo ciężkich warunkach. Ludność żydowska zachowuje wobec komisji wrogie stanowisko i traktuje nakazy sanitarne jako chęć dokuczania.

Dopiero teraz można zdać sobie sprawę z olbrzymiego niebezpieczeństwa groźnej epidemii w tak przeludnionym i jednocześnie katastrofalnie zaniedbanym środowisku.

W pobliżu Chamonix zginęło 3 narciarzy. Na zdjęciu 1 z członków drużyny ratowniczej, która wyruszyła na poszukiwanie zaginionych.

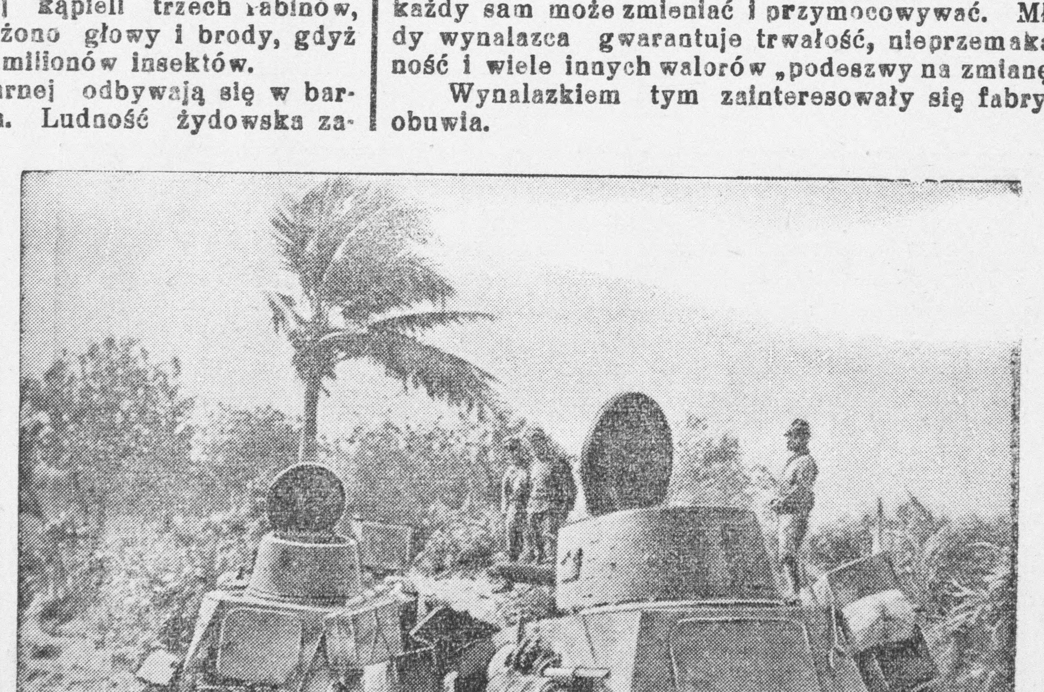
Uczeń gimnazjum wynalazł podeszwy, które można sobie zmieniać.

Uczeń gimnazjum z Kościerzyny Edmund Muchowski dokonał ciekawego wynalazku, który został już zgłoszony w Urzędzie Patentowym R. P. Spreparował on podeszwę do trzewików, którą każdy sam może zmieniać i przymocowywać. Młody wynalazca gwarantuje trwałość, nieprzemakalność i wiele innych walorów „podeszwy na zmianę".

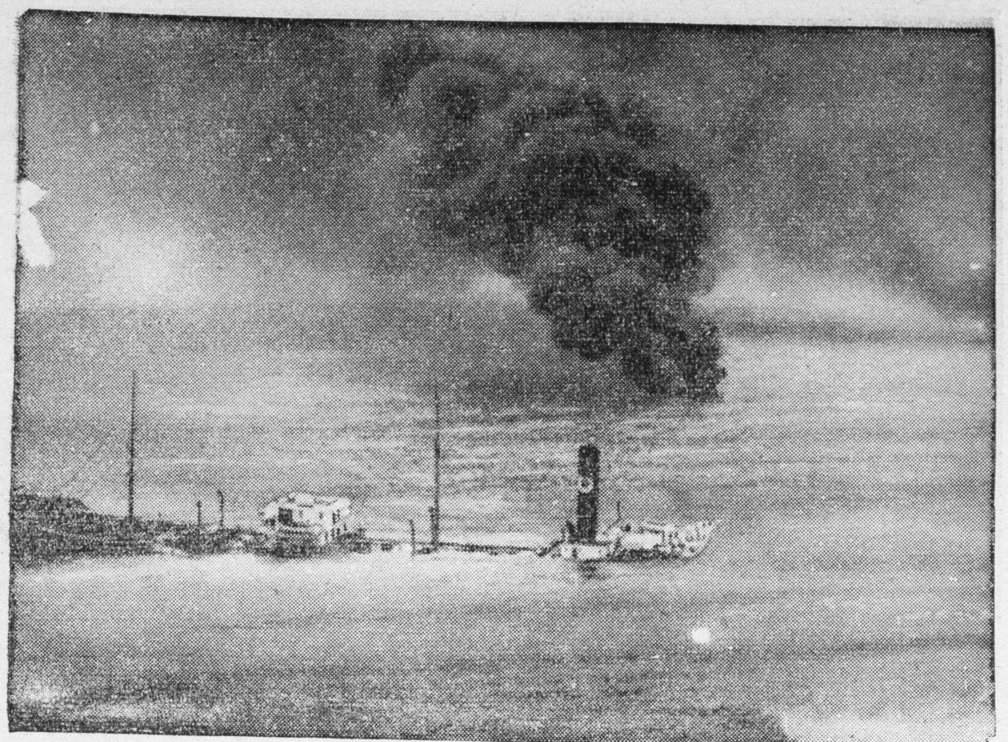
Wynalazkiem tym zainteresowały się fabryki obuwia.

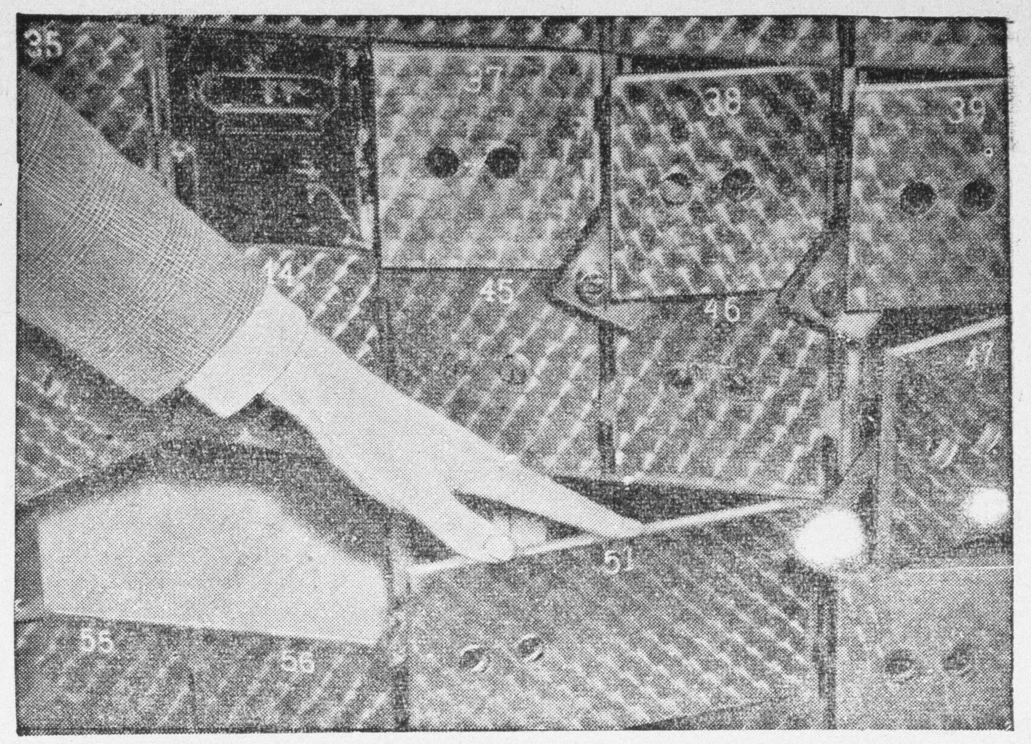
W Anglii można nabyć schron przeciwlotniczy, który stanąć może w ogrodzie lub w piwnicy. Schron pomieści całą rodzinę.

Czołgi japońskie uruchomione przy zajęciu wyspy Hainan.

W pobliżu Blockisland u wybrzeży amerykańskich osiadł na mieliźnie statek cysterna „Lightburne". Podczas prób uruchomienia okrętu opróżniono kilkadziesiąt zbiorników z ropą, którą wypuszczono do morza. Nagle zapaliła się ropa, prawdopodobnie od boi świetlnej. Statek ocalił przed pożarem wiatr, który oddalił płonącą ropę.

Na skarbiec luksusowego hotelu w Miami Beach na Florydzie (miejscowość wypoczynkowa milionerów ameryk.) napadło 5 bandytów, zagroziło rewolwerami 10 osobom (klientom i obsłudze skarbca), rozbiło drzwiczki kilku sefesów i zrabowało przeszło 200 tys. dolarów. Na zdjęciu rozbite skrytki.

Bociany wracają i na Kaszuby.

Niedaleko Kościerzyny na Kaszubach ku ogólnemu zdumieniu mieszkańców, wróciła do gniazda para bocianów, która zabrała się do porządkowania gniazda. Ostatni tak niezwykle wczesny na Kaszubach przylot bocianów notowano w 1912 r.

Akademia ku czci śp. Romana Dmowskiego w Chicago.

W Domu Weteranów Armii Polskiej w Chicago odbyła się akademia żałobna ku czci śp. Romana Dmowskiego. Akademię, na którą przybyło przeszło 1000 osób, przedstawicieli organizacyj, grupa weteranów armii polskiej w błękitnych mundurach, a nawet weterani armii amerykańskiej, zagaił prezes chicagowskiego okr. Syndykatu dziennikarzy polskich, Olszewski po czym nastąpiły produkcje muzyczne i przemówienia. Na akademii przewodniczący odczytał list p. Strakacza, sekretarza Paderewskiego, donoszący, że przyjął on honorowy protektorat nad akademią.

Wygrane dolarówki.

Dnia 1 marca odbyło się losowanie premiowej pożyczki dolarowej. Premie w dolarach padły na nast. n-ry obligacyj:

40 000 dol. na nr 1211578

8000 dol. na nr 927466

3000 dol. na n-ry 324551 440320 208293.

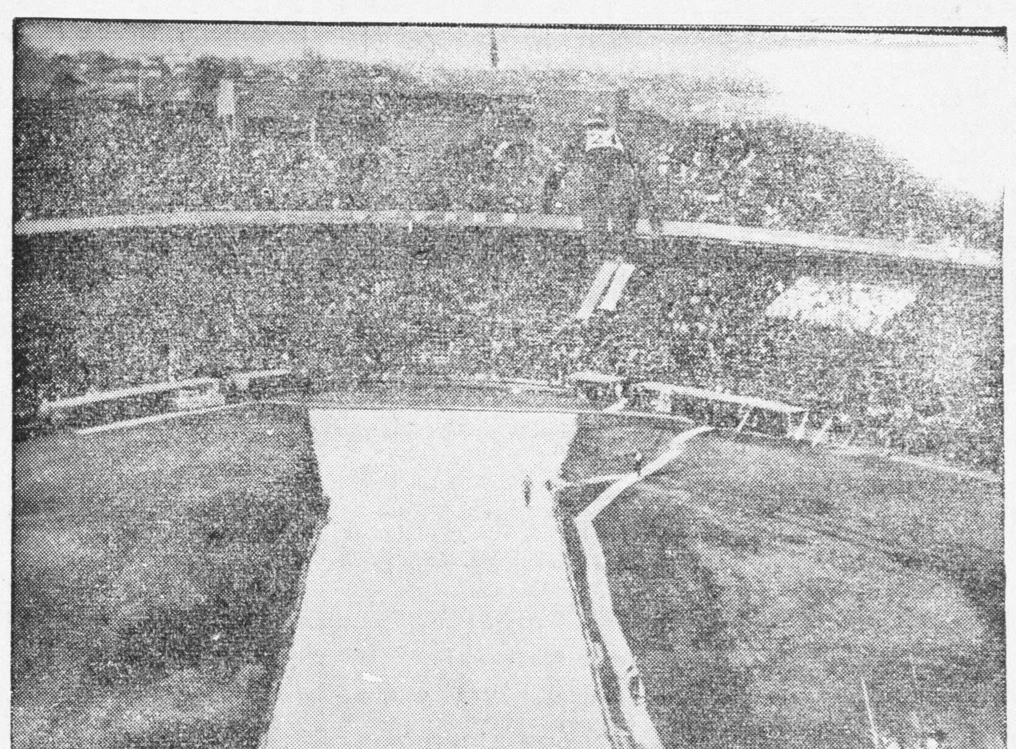
1000 dol. na n-ry 1256881 447635 63936 145425 273010.

Po dol 500 NNr. 177322 716854 376552 1470894 181637 1145633 1034879 57609 283925 562120

Po dol. 100 — NNr 103 850 1070391 804704 759917 898915 831499 382867 170148 1140464 91131 4 7263 58367 1144981 1456650 1491837 935551 1416485 120990 1 9646 1122755 949 88 978346 712673 108710 1 66873 391270 8 9 89 1379 27 505550 614499 780628 1056784 378216 9 9464 358662 617681 84499 1414322 482826 491365 82 78 1007898 124331 1459122 40332 7164 4 597361 81664 817832 33753 123505 253369 225812 1409 90 35 682 391396 95736 133982 886419 638828 4 2233 172394 856737 599071 1146156 1288137 58 95 78305 139092 124459 1094262 476927 1273600 648306 621790 574015 1317476 653809 283629 212012.

Orkiestra chłopców cygańskich z rozgłośni w Budapeszcie bawi obecnie na tournee w Niemczech. Na zdjęciu mali artyści podczas występu w filharmonii w Berlinie.

Z wielkim zainteresowaniem ludność, o czym świadczą przepełnione trybuny, śledziła ostatnio w Tokio zawody narciarskie, które w Japonii cieszą się coraz większym wzięciem.

Spadochrony.

Pierwsze próby skoku z balonu przy pomocy spadochronu datują się z 1797 r., w którym znany aeronauta francuski Garnerin, dokonał skoku z balonu z wysokości 1 000 metrów. Eksperyment ten odbył się nad Paryżem w obecności tysięcznych tłumów, które zamarły w przerażeniu, widząc nagle odrywający się od balonu biały obłoczek, pod którym wisiał człowiek, lecący z szybkością kamienia ku ziemi. Gdy Garnerin wylądował szczęśliwie, okrzykom entuzjazmu nie było końca.

Spadochron, używany przez Garnerina, różnił się zasadniczo od spadochronów dzisiejszych. Był to jakby olbrzymi parasol, przyczepiony do gondoli balonu.

Spadochron nowoczesny ma niedawną historię. Pierwszym, który wpadł na pomysł, zbliżony do współczesnego spadochronu, był krawiec Franciszek Reichalt. W wymyślonym przez siebie ubraniu, które rozwijało się, tworząc rodzaj spadochronu, Reichalt rzucił się 4 lutego 1912 r. z pierwszej platformy wieży Eiffla. Po 5 sekundach spod wieży zabrano zniekształcone zwłoki nieszczęśliwego wynalazcy. Więcej szczęścia mieli w kilka miesięcy później Gaston Hervieux i Mayou. Ich skok ze spadochronem, bardziej już zbliżonym do form obecnych, dokonany również z wieży Eiffla powiódł się całkowicie.

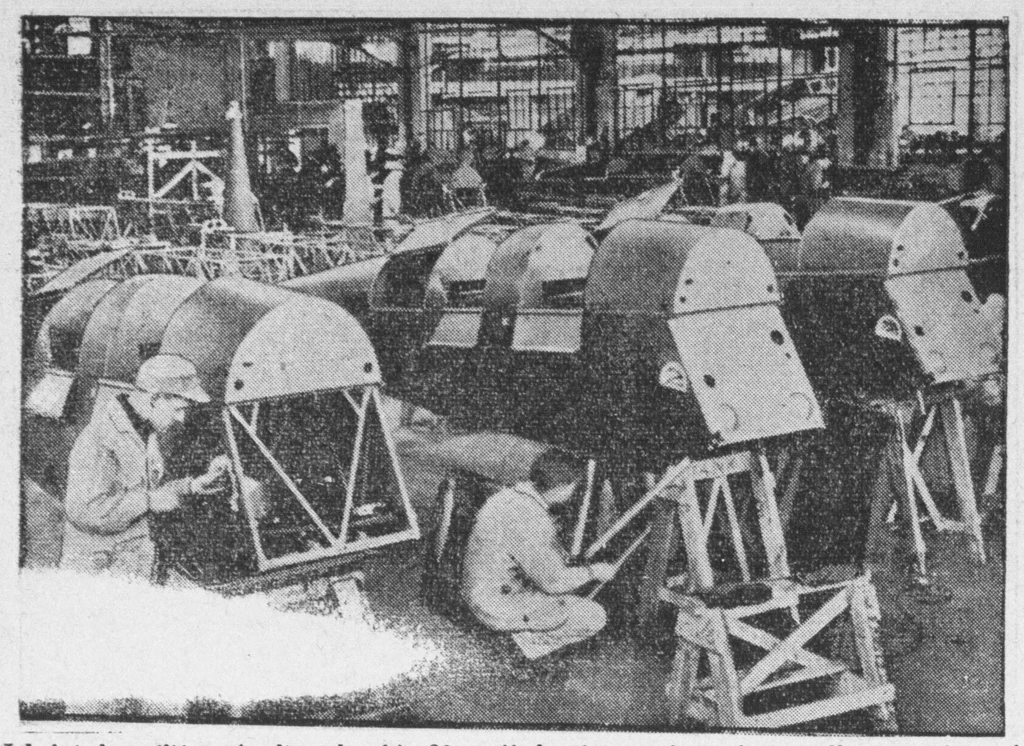
Pierwszym, który dokonał skoku ze spadochronem ze samolotu, był słynny lotnik francuski Pegoud, który 19 sierpnia 1913 r. opuścił się w Chateaufort na spadochronie typu Donneta.

Od tego czasu datuje się olbrzymi rozwój sp. Z instrumentu bezpieczeństwa, któremu człowiek powierzył się jedynie w ostateczności w chwili zagrożenia życia spadochron stał się podstawą nowego pasjonującego sportu, a ostatnio wchodzi do armii, stwarzając nowy rodzaj broni tzw. niebieską piechotę, która w pełnym uzbrojeniu, dowieziona samolotami do miejsca akcji, może w najbardziej krytycznym momencie walki pojawić się na tyłach wroga.

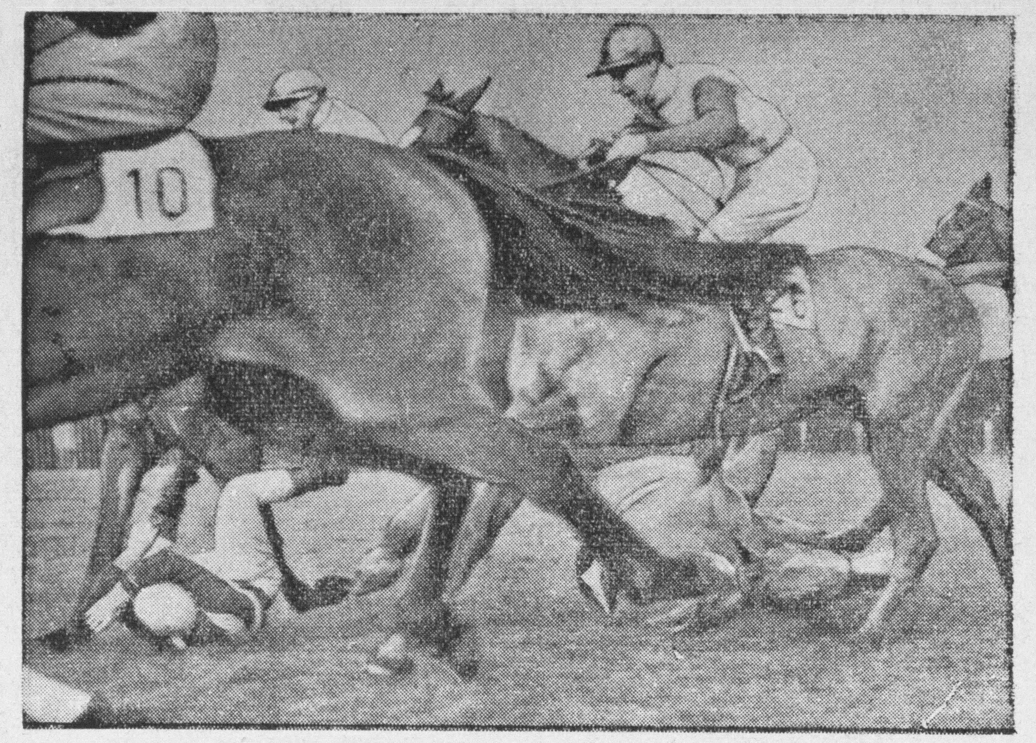

Pewien Amerykanin wyskoczył ze samolotu z 4 spadochronami. Otworzyły się tylko 3, a 1 pozostał zamknięty.

Idea ta zrodziła się z kaprysu. Pewnego dnia żołnierze angielskiego pułku lotniczego, ćwiczący na dziedzińcu koszar w pobliżu Belford, zauważyli przelatujący sterowiec, od którego oderwały się trzy spadochrony. Zdziwienie żołnierzy zamieniło się w osłupienie, gdy przy lądujących łagodnie na dziedzińcu spadochronach znaleźli swego generała który wracał z wyścigów konnych w Epsom sterowcem i w ten oryginalny sposób, godny komendanta sił powietrznych jego królewskiej mości, postanowił przyśpieszyć swój powrót do koszar. — Przy drugim spadochronie przytwierdzony był ordynans generała, a przy trzecim jego walizka. Było to w roku 1922. Coraz częściej poruszano temat wykorzystania spadochronów dla celów wojskowych. Ideę spadochroniarzy zrodzoną w Anglii, wykorzystała Moskwa, która dziś w szeregach czerwonej armii rozporządza licznym zastępem tzw. paraszutowców. Mimo całego sceptycyzmu, z jakim się liczne koła wojskowe odnoszą się do tego wynalazku, twierdząc nie bez pewnej słuszności, że gromada spływających na spadochronach żołnierzy jest bezbronnym celem dla doborowych strzelców przeciwnika, którzy mogą wystrzelać paraszutystów, jak kuropatwy, nowa broń odegrać może pewną rolę w przyszłej wojnie, głównie jako sposób demoralizacji przeciwnika i dezorganizacja jego tyłów.

Jak już donosiliśmy Anglia uchwaliła 800 milj f. szt. na dozbrojenie. Nietylko fabryki angielskie pracują pełną parą, ale zamawia się jeszcze samoloty w Kanadzie i Australii. Na zdjęciu hala warsztatów samolotowych w Toronto, gdzie zastosowano seryjny system produkcji, umożliwiający przyspieszoną produkcję samolotów bojowych najnowszego typu. Do maja ma być gotowych 200 maszyn.

Podczas wyścigów konnych w Hurst Park pod Londynem znany dżokej amerykański L. E Stoddard, na koniu „Milano", walcząc o prym, spadł z konia na ostatniej przeszkodzie, a wszyscy zawodnicy w liczbie 17 w ostrym galopie przejechali przez niego. Amerykanin, leżąc spokojnie na ziemi, dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności wyszedł z wypadku bez szwanku.

Ze sportu.

Kusociński zajął II miejsce.

W niedzielę odbyły się w Berlinie wielkie międzynarodowe zawody lekkoatletyczne w hali. W biegu na 3000 m. zwyciężył Niemiec Syring (8:31) przed Kusocińskim, który uzyskał czas 8:31 8 W rzucie kulą Trippe (Niemcy) 16 05 przed Estończykiem Kreek 15,7. Skok o tyczce Hamzwekel (Niemcy) 3,90.

Dziecko, które jadło po raz pierwszy mając 11 lat.

Bobby Jordan, gdy miał 11 miesięcy, został dotknięty gwałtowną i niebezpieczną chorobą gardła, która spowodowała takie zmiany w jego organiźmie, że organizm ten nie był zdolny do przyjmowania pokarmów normalnym sposobem. Ażeby ocalić życie dziecku, przeprowadzono trudną operację, polegającą na tym, że dzięki specjalnej instalacji pokarmy w odpowiednio już przygotowanej formie dostawały się wprost do żołądka dziecka. Dzięki temu, że rodzice jego są zamożni, mały Bobby pod ustawiczną opieką lekarską dożył szczęśliwie 11 lat i obecnie właśnie zdecydowali się lekarze na próbę podawania pożywienia dziecku w normalny sposób. Próba powiodła się i oto po operacji, usuwającej skomplikowaną aparaturę dziecko powoli przychodzi do normalnego stanu i odżywia się w sposób naturalny.

Mały Londyńczyk Bobby Jordan ukończył już 11 lat, a nie wiedział wcale co to znaczy jeść.

KĄCIK RADIOWY

Audycja Polskiego Radia w Warszawie.

Sobota, 18. III. 6.30 Aud. poranna. 11.00 Aud. dla szkół. 12.03 Aud. połudn. 15.00 O lecie, zimie i wiośnie w kraju, gdzie pieprz rośnie — słuch. dla dzieci. 15,30 Muzyka obiadowa ze Lwowa. 16 20 Kronika literacka. 16.35 Od Legionów Piłsudskiego po Legion Zaolziański — aud słowno-muz. z Katowic. 17.15 Przegląd nowych wynalazków. 17 25 Polskie miniatury kwartet. 18.00 Aud. dla wsi. 18.30 Aud. dla Polaków za granicą. 19.15 Koncert popularny z Wilna. 21.00 Nie masz pana nad żołnierza — muzyka i humor 23.25 Polska muzyka rozrywk.

Niedziela, 18. III. 7.15 Audycja poranna. 9.15 Tr. nabożeństwa z kościoła pobernardyńskiego w Wilnie. 10.45 Pieśni o wolności. 11.00 Sztafetą wzdłuż Polski — rep. sł. muz. 12.03 Poranek muz. z Łodzi. 13.00 Wyjątki z pism marsz Piłsudskiego. 13 10 Muzyka obiad. z Katowic. 14.40 Aud. dla dzieci. 15.00 Aud dla wsi 16 30 Recital organ Rączkowskiego. 17.00 Teatr Wyobraźni — „Dziady" Mickiewicza. 17 45 Koncert solistów. 18.25 Juliusz Słowacki w życiu marsz. Piłsudskiego 18.40 Z niwy polskiej — suita na orkiestrę. 19 00 Przemówienie P Prezydenta RP — tr. z Zam 19 15 Muz. fantazja radiowa. 19 35 Koncert z płyt. 21.15 W cieniu miecza — aud muz słowna, 21.55 Koncert Ork. PR i solistów.

Poniedziałek, 20 III. 6.30 **Audycja poranna.** 11 00 Aud. dla szkół. 11.25 Płyty. 12.03 Aud południowa. 13 00 Aud. dla kupców i rzemieślników. 13 30 Verdi — aud muz dla gimn. 15.00 O królu Midasie — aud dla młodz. 15 30 Muzyka obiadowa ze Lwowa. 16.35 Miniatury kwart. — koncert z Krakowa. 17 10 Gdynia — pog. 17 25 Jub. koncert Chóru Bazyliki Gniezn. 18.00 Aud. dla wsi. 18 30 Koncert rozrywk. 19.00 Aud. żołnierska. 20.00 Tr. wieczoru Zw. Legionistów. 21.00 Recital fortep. Michalke. 22 00 Dzieje symfonii — aud. słowno muz.

Program Polskiego Radia S. A. Rozgłośnia Pomorska w Toruniu.

Fala 304,3 m. 986 Kc. 16—24 Kw.

Sobota, 18 III. 10 00 13.00 Płyty. 13.50 Wiad z Pomorza. 18.00 Kujawy w literaturze — fel. 18 15 Ogrodnictwo na Kaszubach — pog roln 18.25 Wiad. sport. z Pomorza.

Niedziela, 19 III. 8 45 Sprawy kupiectwa pomorskiego. 8 55 Melodie ludowe 15.00 Powrót — kaszubski obrazek słuch. 17.45 Koncert solistów z Gdyni. 19.00 Przemówienie P Prezydenta RP. 19 35 Koncert z Konserwatorium PTM Koncertu na Pomoc Zimową.

Poniedziałek, 20 III. 10.00 13.00 Płyty. 13.50 Wiad z Pomorza, 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 Śpiewa chór żołnierski. 18.25 Wiad. sport. z Pomorza. 22 00 Tr. ze sali konserwatorium PTM koncertu na Pomoc Zimową.

Poza tym transmisje z innych polskich stacyj.

Urzędowe sprawozdanie targowej Komisji w Poznaniu.

z dnia 14. 3. 1939 r.

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	62— 66
Mięsiste tuczone młodsze	50— 56
Mięsiste tuczone starsze	44— 46
Miernie odżywione	36— 40
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	60— 64
Tuczone mięsiste	50— 54
Nietuczone, dobrze odżyw. starsze	42- 46
Miernie odżywione	36— 40
Krowy	
Wytuczone pełnomięsiste	60— 67
Tuczone mięsiste	46— 56
Nietuczone dobrze odżywione	40— 42
Miernie odżywione	22— 30
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	62— 66
Tuczone mięsiste	50— 58
Nietuczone, dobrze odżywione	44— 48
Miernie odżywione	36— 40
Młodzież:	
Dobrze odżywione	36— 40
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	76— 84
Tuczone cielęta	70— 74
Dobrze odżywione	60— 68
Miernie odżywione	50— 56
Owce:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	64— 74
Tuczone starsze skopy i maciorki	54— 60
Świnie (tuczniki):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	106—108
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	102—105
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	98—100
Maciory i późne kastraty	90—100

— Pan mnie obraził — tu moja karta.
— Żałuję bardzo, ale nie grywam.

Przez nagłe objęcie wyspy Hainan przez Japończyków musieli Chińczycy kapitulować. Na zdjęciu żołnierze japońscy wiwatują po zdobyciu chińskiego działa.

Hulajnogi z motorkiem wystawiono na wystawie samochodowej w Berlinie.